

Universitätsbibliothek Paderborn

**Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis
(Köln)**

Colonie, 29. IX. 1492

De clericis hastiludia exerce[n]tibus. Et declaratio q[uod] bone me.
walramus h[...] statuta no[n] reuocauerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

Et q̄ rectores de elemosynis decenter
fabrice teneantur satissimare.

Et līre impetratiū sine dispensationuz
nō recipiat sine n̄o examinā. Sed de im-
petrantibus dicit̄ esse reuocatū.

Ubicūq; flagellatores exercent exerci-
tum secte eorum cessandū est p̄ triduuū
absolutionē excessū sibi reseruauit du-
oceanus.

Processus et mādata cōtra clericos et
religiosos existentes unitatores secte
predicē.

Ne religiosi ex sua mōsteria moraz tra-
hant et p̄ receptatores eoz.

Ne questores cū crucib; vel calicib;
admittātur in prochij; sine licentia n̄a
aut capituli.

Cōtra detētores et subtractores elemosy-
narū et legatorū fabrice.

Et q̄ quilibz questores repellendi sunt
et q̄ nō sunt ponēdi trunci vel stipites
in ecclesijs vel capellis.

De pena eoz q̄ statuta prius publicata
nō sunt executi de delatione corporis do-
minici et de sortilegii.

De cōmputatione votoz et vagis resti-
tutionib;.

Decodē cū inhibitiōe p̄ religiosos;

Ne religiosi q̄cūq; questū publicū faci-
ant vel male qualita incerta alias q̄ ad
fabricā ecclesie Coloniū ordinent.

Cōtra exercētes h̄cū hantgelt. Et res-
missio ad statutū dñi Sifridi.

De clericis hastiludia exercētib;. et dei-
claratio p̄ bo.me. Walramus hmōi stat-
uta nō reuocant.

Ilhelm⁹ dei ḡra sancte Coloniū.
ecclesie archieps sacri imperij p̄
Italiā archicācellari⁹. Uniuer-
siti sc̄a synodo cōstitutis salutē in dñō
Quia sicut nō notoriū eē nō p̄t. plati ca-
nonici. curati. capellani. et clerici n̄e cū
tatis et dioceſ in cōfura in habitu et in
plurib; alijs puta in hastiludib; et in vi-

nōz vēditiōe. et in dīnoz officiōz neg-
ligentiōz et in pluribus enormitatibus
et vanitatib; frequēter et enormiter ex-
cedere nō verētur et quanq; p̄ predecessoris
nos maxime bo.me. Conradū Hē
ricū et walramum archiepos Coloniū. sta-
tuta ad reprimendum excessus hmōi e/
manarū. tñ minime pfuerūt. qñ nōnulsi
li ex eis hmōi enormitatib; se nō metu-
ant immiscere. Et quia statuta hmōi in
statutorū ecclesie n̄e corpe cōtinent. hic
in p̄tibus līris ea non duximus inserē-
da. sed omnes nostros prelatos canonis-
cos curatos capellanos presbyteros. et
quoscūq; alios ad eorum tenores duxi-
mus remittendos. Et quia predicta statu-
ta hmōi multum sunt penalia. imo pe-
riculosa illis qui ipa ad vnguem lic̄z eis
ligarent nō curarūt hactenus obserua-
re. Et vt ad n̄az deueit noticiā nōnulsi
li ex n̄is subditis falsam sib; quādā re-
leuationem circa p̄missa fingentes falso
asserunt et minus veraciter famam pro-
uocauerunt q̄ sc̄z bone me. Walramus
p̄decessor noster predict⁹ hec statuta in
toto seu in pte reuocauerit et propter
hoc ipi necnō eis subditi nō ligent̄ Lūz
itaq; hoc simpliciter nō credamus. imo
nō sit verū sed contrariuz veritati. quo
circa huic dolo volētes quātum possu-
mus obuiare prefata statuta non fuisse
nec esse p̄ aliquē reuocata. imo in oī suo
roboze et firmitate remāsse et adhuc re-
manere et remanere debere p̄tibus de-
claramus. ipa ex abundantī nostra au-
toritate sicut statuta ante fuerāt. statu-
entes et mandantes in virtute sancte
obedientie omnibus nostris prelatis
canonicis. Decanis christianitatū cura-
tis capellanis presbyteris et clericis. n̄e
ciuitatis et dioceſ ut predicta statuta
omnia et singula ad correctionem morū
edita. p̄ prefatos n̄os et quoscūq; alios
predecessores. sicut sunt firma teneant
atq; rata. specialiter etiam ex certa no-
stra scientia dilectis nobis decanis

G iiii.

Statuta

Wilhelmi.

ecclesiastū collegiatarū maioris et aliarū
ecclesiastū nostre ciuitatis et dioceſ. ini-
tungimus et mādamus in h̄tute sancte
obedietie. cū eis hoc ſpecialius incum-
bat tanq̄ iudicib⁹ correctionis et diſci-
pline ſuorū canonicoꝝ et capellanoꝝ. vt
circa obſeruatiā p̄dictorū ſtatutorū le ita
exhibeat vigilatē q̄ ipi ſui canonici.
et vicarij intalib⁹ de cetero nō excedant
Sciuri pro certo q̄ ſi p̄ aliqui coruꝝ
deſidiā ſeu diſimulationē aliqui ſuorū ca-
nonicoruꝝ in cōtentis in p̄fatis ſtatutis
ſeu eoz aliquo excederent manifeste nos
contra decanū cuius talis canonicoꝝ ſub-
ditus fuerit ad ipm ppter hoc puniēdū
rigore iuris quo poſſimus pcedemus
Violentes q̄ ſi aliqui ſuorū ſubditorū ita
inuentus fuerit contra ſuū decanū. ppter
talia ipm punire volētez adeo diſcolus
et pteruꝝ q̄ ipē ſuū decan⁹ talē ſubdi-
tum nō poterit corigere cōmode bono
mō. hoc nobis non diſferat intimare et
nos ſibi circa hoc adhibebim⁹ remediuꝝ
oportuni. Datū Colonie mense Febru-
ario die. xxv. Anno dñi. M.ccc.liij.

Cōtra clericos inordinate viuentes tā
in vēſtibus q̄ in consuris et alijs.

Wilhelm⁹. R. bo. me. p̄decessores
nři Henric⁹ et post eū Walram⁹
archiepiſ. Colonie ſtatuta quedam
cōtra clericos nō portatēs aſſidue coro-
nas in capite detectas. et fm ordinē ſui
ſtatus et decentiā cōpeten. necnō cōtra
clericos vēſtes ſcataſ aut oīno viri-
des. aut oīno rubeas ſeu glaucas. vel a
lacerib⁹ vel aī pectus notabiliter fissas
aut nodatas publice deſup ſine cauſa ra-
tionabili portatēs. Item cōtra clericos
barbas portatēs nec nō contra eos qui
hastiludijs publice ſe imiſcēt ipa. hastis
Iudia corporaliter exercendo. pſertiz in lo-
cis in quib⁹ beneficia obtinent. Item

et portatēs tunicas quib⁹ manice ſunt
coloris alteri ſuſſe. magnis penis val-
lata certuz eſt edidisse. Ipſeq̄ ad quos
hoc p̄tinet qui illos qui penas hmōi in-
cidērūt durātib⁹ penis hmōi quicq̄ de
ſuis prebendis prouentibus fructibus
redditibus et obuentionibus admu-
nistrarēt. Et ſi aliquid p̄dicti clericire
ceperint penis formidalib⁹ inuoluētes
ſicut in eoz nřorū p̄decessorū p̄fatis ſta-
tutis marie ipius Walrami plenissime
continēt. Moſ q̄ dñ nře ecclie Colonie
prefecti ſum⁹. Iperatēs ipos clericos de
quibus circa premissa ſuſpicio fuerat ſe
proſuſ debere ab hmōi excessibus ab-
ſtiner penas ſtatutorū hmōi ad nřm be-
neplacitū duximus ſuſpendendas. Ve-
rum vbi p̄ hāc ſuſpensionē quā ex ve-
ra pietate p̄ tpe ſecim⁹ proficere crede-
bamus inuenim⁹ deterius puenire. ſic
enī inter illos nōnulli clerici qui in p̄-
miſſis malū malo addentes nō curātū
mo verecundant ſe clericos apparet.
circa premissa peccare cōmunitet et pu-
blice nō deſiſtunt. Imo reputat ſe in hiſ
corigi non poſſe merito nec debere et
quancq̄ predicta omnino reputari debe-
bunt circa omnes clericos indecentiā
in ipoſ tamē beneficiatis maxime ca-
nonicis prebendaris. hec absurdissima
reputamus. eo q̄ hi qui viuunt et viue-
re volūt de patrimonio hieſu christi. in
ſignia clericalia publice portaē dignā-
tur. cuius occationem et cauſam nō mo-
dicam ecclieſiaꝝ collegiatarum decanis
ad quos correctio ſuorum canonicorum
de conſuetudine p̄tinet et de ure. eo q̄
tales excediſſi diſſimulant et eos in talib⁹
pretermittunt. merito iputamus. quāq̄
etia ſipis decanis in ciuitate noſtra ſuſ-
mus locuti ſuper his alias viue vo-
cis oraculo ſerioſe. Quocirca volumus
poſt qndenā a data p̄titi in ſuo roboſ
firmiter obſeruari. ſuſpensionē de hiſ p-